“Part de la cultura clàssica també és cultura cristiana”

Entrevista a Josep M. Macias i Andreu Muñoz, editors de ***Tarraco christiana ciuitas***

“Part de la cultura clàssica també és cultura cristiana”

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

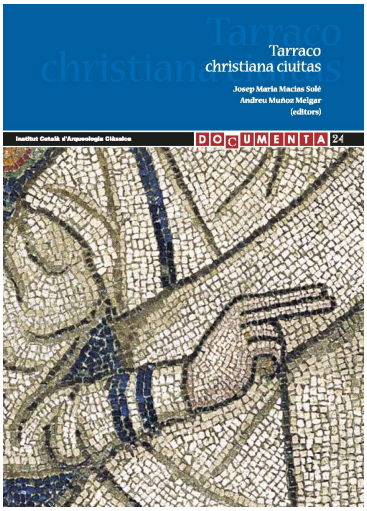
S’acaba de presentar, el 4 d’abril, ***Tarraco christiana ciuitas***, volum que aplega les aportacions del Curs d’Història i Arqueologia Cristiana de Tàrraco, dut a terme el 2010 gràcies a la col·laboració entre l’ICAC, l’**Institut Superior de Ciències Religioses Sant Fructuós** (INSAF) i el **Museu Bíblic Tarraconense** (MBT). Entrevistem Josep M. Macias (ICAC) i Andreu Muñoz (MBT/ICAC), editors del volum, el número 24 de la col·lecció Documenta de l’ICAC.

Com definiríeu el llibre?

Un estat de la qüestió de la història i l’arqueologia paleocristianes a Tarragona. Prové d’una experiència docent, el curs del 2010, però també volem que sigui una eina científica per conèixer més un període de fortes transformacions, necessari per entendre els segles posteriors a Tarragona i Europa. L’any 2008 hi va haver el congrés **“Pau, Fructuós i el cristianisme primitiu a Tarragona”**, que va possibilitar actualitzar els resultats de la recerca de la història del cristianisme de Tarragona dels segles I al VIII, però no va donar prou cabuda a l’arqueologia cristiana local, i és el que hem fet ara.

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

Per això valia la pena publicar-lo.

Exacte, per completar, i a més es tractava d'aprofitar l'ocasió. Estem en una època de transició generacional, i hem aplegat autors de 30 anys fins a més de 70. I de procedència molt diversa: laics i preveres, arqueòlegs i historiadors, liturgistes... Era important recollir el bagatge de tots ells, materialitzar una amplitud de visió.

Aquesta amplitud és un actiu del llibre.

Sí, el llibre parteix d'una concepció transversal. Els coneixements teològics, litúrgics, d'exegesi i hermenèutica bíblica, de pedagogia, art... han d'ajudar a entendre els processos de la història i l'arqueologia cristina de la ciutat. L'article de Rafael Serra, per exemple, és de litúrgia però és imprescindible per entendre aspectes topogràfics i d'arquitectura cristiana.

La transversalitat també es veu en les institucions editores: l'INSAF, l'ICAC i el Museu Bíblic.

Si, i tenint la col·laboració del Ministeri de Ciència i Innovació, la Diputació de Tarragona i

l'Associació Cultural Sant Fructuós.Hem unit tres vessants: la recerca (ICAC), la docència (INSAF) i la transferència i socialització del patrimoni (Museu Bíblic). En aquest sentit, el llibre proporciona un manual esplèndid per als alumnes de l'INSAF sobre historiografia i arqueologia tardana. I diguem també que aquesta col·laboració institucional ja hi va ser en les **excavacions a la Catedral** els anys 2010 i 2011.

El llibre aplega una quinzena d'articles, començant per un de pòstum del professor Géza Alföldy.

És per una mala coincidència: es tracta de l'última conferència de Géza Alföldy a Tarragona. No parla de la ciutat, sinó que desenvolupa un tema inclòs en la quarta edició de la seva *Historia social de Roma*. És una reflexió sobre el segle III, molt epistemològica, centrada en elements clau de la transformació d'un món amb arrels paganes a un món cristià. El professor Alföldy, doncs, ens dóna el context de l'Imperi romà per entendre millor l'ambientació històrica de la *Passio Fructuosi*, el fet martirial de Fructuós i els seus diaques, que és la primera referència de la presència cristiana a Tarragona, l'any 259.

Som en plena època romana.

Però el pes del món romà és tan fort que no es té consciència que els últims segles de la cultura clàssica també ho són de la cultura cristiana. Cal insistir-hi, que part de la cultura clàssica és cristiana!

Què passa en època tardoromana i visigòtica?

L'Església de Tarragona és metropolitana i assoleix funcions primacials. Però al segle VIII, amb la incursió musulmana, la ciutat queda despoblada i sense bisbe. En parla l'últim article, d'Antoni Pladevall, que ja enllaça amb l'inici de la restauració cristiana medieval. L'impàs del món visigòtic al medieval es fruit de quatre segles de buit institucional i urbà (de l'any 713 al 1091), que limiten el nostre coneixement històric. Tenim clar, però, que quan el 1091 es restaura l'Església de Tarragona i el seu Camp es fa amb una consciència de recuperació històrica fonamentada en el passat cristià de les èpoques romana i visigòtica.

Destacaríeu algun altre aspecte del llibre?

Un article atípic, el de l'Andreu Muñoz. Per primer cop es fa una reflexió sobre la

transmissió social del patrimoni paleocristià a Tarragona. En teníem consciència però no s'havia dibuixat mai.

Text i fotos de Carme Badia i Puig

Abril del 2013

Vegeu també **aquest article** al *Diari de Tarragona* (4.04.2013) i **aquesta notícia** de la presentació.